

TRGOVSKI LJUBLJANA

Časopis za trgovino, industrijo in

Ljubljanska knjižnica,
Ljubljana

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem uradu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 2. junija 1923.

ŠTEV. 63.

Trgovska pogodba med Avstrijo in Italijo.

Italija je sklenila trgovsko pogodbo z Avstrijo. Avstrijski glasovi poročajo vzradošeni o tem za Avstrijo tako važnem trgovskem dogodku. Nova Preša pravi: Zgodilo se je to, kar je bilo iz trgovsko-političnega stališča naravno. Ze samo v tem dejstvu, da se je posrečilo skleniti tako pogodbo, je to bistven napredek in približanje normalnim trgovsko-političnim razmeram. Nismo secer došli ničesar, kar smo mogli upati, vendar pa upravičeno pričakujemo, da bo pogodba ugodno vplivala nad medsebojne trgovske slike.

Trgovski promet je na obeh straneh približno enak. Avstrija importira iz Italije za približno 95 milijonov zlatih kron in eksportirajo v Italijo za približno 108 milijonov. Avstrija izvažava v prvi vrsti les, predvsem surovi les, kar je važno za izenačenje. Pogodba obstoji iz treh delov: iz trgovske in plovbene pogodbe, iz protokola o uporabi največje ugodnosti in iz dogovora glede obmejnega prometa.

Besedilo trgovske pogodbe je v splošnem tisto, ki ga je sklenila stara Avstrija z Italijo leta 1906, upoštevajo pa tudi vse v zadnjem času sklenjene dogovore. Prve določbe obravnavajo enakost glede na plovbo, trgovino in obrt, o dopustitvi trgovskih poštovnikov in take pogodbeni stvari. Kar se tiče omejitev, so tudi sedaj upoštevali možnost prepovedi za nkatere blago, katere prepoved je pa sploh v vseh takih pogodbah. Take omejitve so potrebne iz zdravstvenih razlogov, iz razlogov javne varnosti, razlegnejo jih na monopolne predmete in jih uporabijo tudi za vse one slučaje, v katerih so običajne tudi doma. Ekonomske prepovedi povojne dobe bodo obdržali le v toliko, v kolikor je to neobhodno potrebno. Oba pogodbeni dela sta se zavezala, za več vrst blaga ne uporabljati nobene omejitve, in če že obstoja, da se odpravi. Za Avstrijo velja to v prvi vrsti glede importa južnega sadja, na italijanski strani pa odpade prepoved izvoza za celo vrsto papirnih izdelkov in strugarskih del. Onemu blagu pa, v katerem je importna prepoved še ostala, so določili za medsebojni promet proste kontingente. Nova vpeljava omejitve je dovoljena le tedaj, če bi bila taka panoga domače produkcije po importu ogrožena ali pa bi splošna korist države tako odredbo neogibno zahtevala. A tudi v takem slučaju mora pogodbenik svojega druga obvestiti, še predno začne omejitve izvajati, zato da se še pred omejitvij olahko nanovo pogovorita, kaj bi se dalo narediti. Če ne sklenejo nič pozitivnega in obstane prepoved na import iz druge države v veljavi še nadalje, ima ta država pravico odpovedi cele pogodbe za en mesec.

Drugi del obravnave medsebojne tarifne koncesije. Italija Avstriji ni priznala splošne največje ugodnosti. Največja ugodnost je mednarodni izraz, da imam pri importu iz take države večje ugodnosti kakor vsaka druga država ali pa vsaj enake. Največja ugodnost obstoji v italijanski-avstrijski pogodbi samo za nekatere vrste blaga, ki so posebej označene. Vendar so pa obseg tega blaga določili tako, da odgovarja praktičnim potrebam avstrijskega eksporta.

Nasprotno je pa dobila Italija od

Avstrije popolno največjo ugodnost. Določni protokol pripoveduje, kakšne težkoče je delala Italija v vprašanju take ugodnosti pri importu. Italijanska industrija se očitno zelo boji močne pomnožitve avstrijskega importa. Za to je hotela omejitev za ono blago, za katero Avstrija ni sama dobila privoljenja temveč glede katerega ima Avstrija sama ono ugodnost, ki jo imajo že druge države. Italijanska industrija je mnenja da so bile določne dovolitve prikrojene konkurenčni zmožnosti onih držav in da ne veljajo za Avstrijo, da jih je torej treba omejiti. Seveda to naziranje ni pravo, ker se ne merijo tarifne koncesije po konkurenčni zmožnosti druge države, temveč po interesih lastne domače industrije. Pa Avstrija je morala vkljub temu upoštevati pomisleke italijanske industrije in so radi tega vstavili glede največje ugodnosti v pogodbo določbe ločenega protokola. Strah italijanske industrije pred premočnim pritiskom Avstrijske produkcije na Italijanski trg ni posebno utemeljen, ker Avstrija vsled znanih težkoč svoje produkcije ne more tako dvigniti, da bi se izpolnile domneve italijanske industrije. Vrh tega bi v slučaju pomnožene avstrijske produkcije moral priti večji del nadprodukcije baš na italijanski trg, da bi bil strah upravičen; to je pa iz tehničnih razlogov prav tako nemogoče kakor iz odnošaja Avstrije do drugih držav.

Glede tranzita se je sklenila medsebojna največja ugodnost. Avstrija je znižala eksportno davščino za okrogli in žagani les od šest zlatih kron za kubični meter na štiri, eksportna davščina za staro železo in kosti pa ostane taka kot je. Italijanska eksportna carina je vezana v pogodbi s Svico in je po načelu največje ugodnosti Avstrija deležna vseh koncesij, ki jih ima Svica. Obe pogodbi sklepajoči državi sta upravičeni zahtevati dokazila o provenienci blaga, ki pride v deželo kot tranzit. Take certifikate lahko zahtevata tudi glede onih omejenih kontingentov, ki so izven prepovedi.

Potrebe obmejnega prometa so obravnavali deloma v pogodbi sami, deloma pa v posebnem dogovoru. Določbe naj olajšajo živahni obojestranski promet v obmejnih pasovih. Z ozirom na potek meje so se domenili tudi zaradi planinskih pašnikov; ta dogovor temelji na živinozdravilskih vidikih. Kako potreben bi bil tak dogovor tudi pri nas; vzemimo samo Rateče na Gorenjskem! Ta dogovor naj nadonesli vse dosedaj obstoječe domene avstrijskih deželnih vlad in pa italijanskih obmejnih oblasti. Sporazumeli so se tudi gled eplovbe, koji sporazum je bistveno isti kakor je bil v stari avstrijsko-italijanski pogodbi. Blagovni promet med obema državama se bo vršil na temelju bernskega dogovora o železniških vozninah. Za prehodni promet je merodajen statut, podpisani v Barceloni leta 1921.

Dogovor je sklenjen za eno leto; če ni pol leta pred potekom odpovedan, velja za nedoločeno dobo najrej, a ga lahko odpove kontrahent zmeraj, kadar hoče; šest mesecev ostane potem še v veljavi.

Avstrijski delegati so bili v čudnem položaju; Avstrija namreč nima carinskih tarifov in so morali avstrijski odposlanci operirati s carinami, ki jih faktično ni. Seveda mora sedaj tudi Avstrija napraviti osnutek carinske tarife. Inferentije so se dolgo časa posvetovali, se dosedaj

še niso mogli zediniti in so prišli zato odposlanci že pri pogajanjih z Italijo v mučno situacijo; zato mora vlada sama takoj na delo za sestavo carinske tarife.

I. Mohorič.

Stanje trgovskega strokovnega in nadaljevalnega šolstva v Sloveniji.

(Nadaljevanje.)

C. TRGOVSKO NADALJEVALNO ŠOLSTVO.

Trgovski naraščaj, katerega je razmeroma dosli, je navezan na obisk splošnih nadaljevalnih šol, odnosno v večjih krajih trgovskih nadaljevalnih šol. Medtem ko je namen trgovskih akademij vzgajati naraščaj za veletrgovino in za vodilna mesta pri podjetjih, in glavni namen dvorazrednih trgovskih šol vzgojiti dobro trgovsko uradništvo in pisarniško osebje, in namen nadaljevalnih šol pa je olajšati vajencem izučenje trgovine. V interesu stvari bi bilo, da poučujejo na nadaljevalnih šolah učitelji s strokovnih ali meščanskih šol, če ne pa vsaj osnovnošolski učitelji z absolviranim tečajem za nadaljevalne šole, ker se tu da doseči mnogo boljši efekt. Nadaljevalnih trgovskih šol imamo sedem in sicer obstojajo v Ljubljani, Mariboru in v Celju, poleg dvorazrednih trgovskih šol, dalje gremijalna nadaljevalna šola v Kranju, Novemestu, Šoštanju in Ptuj.

1. Ljubljana.

V Ljubljani vzdržuje nadaljevalno trgovsko šolo gremij. Gremijalna trgovska šola je bila ustanovljena že leta 1843 z razpisom deželnega predsedstva z dne 14. junija 1834, št. 11323. Za ustanovitev šole se je vršil že 16. septembra 1833 v mestni hiši shod trgovcev, na katerem se je predlagalo ustanovitev trgovske gremijalne šole. Solo je organiziral Jakob Fran Mahr, katerega je bil gremij trgovcev v ta namen poklical iz Gradca v Ljubljano in katerega nasledniki so imeli tudi svojo zasebno slovitno trgovsko šolo v Ljubljani.

Šola se je lepo razvijala in je dosegla lepe uspehe. V prvih dvajsetih letih je absolviralo šolo 271 učencev in hrani gremij spominski album šole. Učni jezik je bil nemški in še le leta 1903 je izprevidel gremij trgovcev v Ljubljani, da je trgovstvu tudi slovenska izobrazba potrebna in je zato sklenil, da naj se korespondenca poučuje v slovenskem jeziku. Nato se je leta 1907 upeljalo na šoli tudi slovenščina, kol posebni učni predmet in še le leta 1909 je sklenil gremij trgovcev, da se uvede na šoli za vse predmete slovenski učni jezik. Ta izprememba v učnem jeziku je bila potem povod, da se je ločila gremijalna šola od Mahrove privatne trgovske šole. K vzdrževanju šole je prispevala v šolskem letu 1921/22 poleg gremija mesna občina, katere ji je dala prostore, razsvetljavo in kurjavo na razpolago in 500 dinarjev podpore ter trgovska in obrtniška zbornica, ki je nakazala šoli podpore 3.000 Din, medtem ko je od vlade dobila 4.200 Din. V tekočem letu je znašal proračun izdatkov za šolo 43.955 Din, kritje pa le 15.000 Din. Zbornica je nakazala podporo v znesku 3.500 Din, medtem ko občina dosedaj še ni ničesar prispevala. Šola sedaj zelo obremenjuje proračun gremija, ki mora v kritje stroškov pobirati visoko doklado na pridobnino.

Sar prispevala. Šola sedaj zelo obremenjuje proračun gremija, ki mora v kritje stroškov pobirati visoko doklado na pridobnino.

Šola ima tri razrede z 9 oddelki; učiteljev je poleg šolskega vodje 14. Število učencev in učenk znaša 293. Solo obiskujejo poleg ljubljanske naraščaja tudi naraščaj iz bližnje ljubljanske okolice. Gremij Ljubljana je imel ob novem letu pri-glašanih 280 vajencev. Frekvenca znaša po posameznih razredih: I. razred 73 fantov in 73 deklet; II. razred 61 fantov, 31 deklet; III. razred 36 fantov in 19 deklet; torej skupno 170 učencev in 123 učenk. Šolnina znaša za vajence članov ljubljanskega gremija 50 Din, za vajence nečlanov torej za okolišne frekventante pa 100 Din. Honorar za mesečno uro pouka (4 ure) znaša 60 Din. Na šoli se porablja Brinarjeva čitanka za meščanske šole, za pouk v slovenščini; za pouk v srbo-hrvaščini Lesičeva čitanka, za nemščino Tumlersz: Deutsches Lesebuch, za računstvo Sičeva knjiga, za korespondenco in knjigovodstvo pa Volčeve knjige. Zemljepis se poučuje po rokopisu.

2. Celje.

Trgovska nadaljevalna šola v Celju je bila ustanovljena leta 1892. Ustanovil jo je gremij trgovcev. Učni jezik je bil pred prevratom nemški. Frekvenca v letošnjem letu znaša v I. razredu 37 in sicer 22 dečkov in 15 deklic. V II. razredu 31, med njimi 23 dečkov in 8 deklic, v III. razredu pa 18, od tega 17 dečkov. Proračun za tekoče leto je znašal 26.328 Din, od česar odpade 16.590 Din za pouk in vodstvo šole, 2.500 Din je bilo določenih za vzdrževanje, poprave in dopolnitve inventarja, 2.200 Din za nakup učil in 3.688 Din pa za razsvetljavo in kurjavo. V kritje teh stroškov so bili na razpolago sledeči prispevki: 3.500 Din iz fonda za trgovsko in obrtno šolstvo, 2.500 Din od gremija trgovcev v Celju, 4.000 Din od trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Tisoč dinarjev so prispevali denarni zavodi v Celju in 1.000 Din pa občine iz celjske okolice. Prispevki gojencev so znašali 3.600 dinarjev, ki so se nabrali iz šolnine po 50 Din in iz vpisnine po 10 Din. Primanjkljaj, ki ga ima kriti mesna občina v Celju je znašal torej 10.728 dinarjev. Šola je prejela do letos državno podporo in sicer je dobila leta 1920/21 3.166.66 Din in v letu 1921/22 pa 3.300 Din. Gremij je v teh letih prispeval z zneski 6.500 K odnosno 5.000 K. Celjski mestni gremij pa izkazuje z novim letom 1923 sam 115 trgovskih vajencev.

Občni zbor Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani.

Dne 28. maja je imel Trgovsko bolniško in podporno društvo izvanredni občni zbor.

Predsednik g. Lilek je po kratkem otvoritvenem govoru dal besedo tajniku g. Volkmu, kateri je podal širše poročilo o stanju naše Trgovske bolniške blagajne, iz katerega posnemamo sledeče:

Ko je prejelo Trgovsko bolniško in podporno društvo dne 28. febru- arja t. l. ukaz, da mora s 1. aprilom izročiti svoje člane v zavarovanje Okrožni bolniški blagajni v Ljubljani in 15. aprila pričeti z likvida-

cijo društva, je odbor takoj sklical izvanredni občni zbor, na katerem naj članstvo izjavi, kako stališče naj se zavzame napram temu ukazu. Na tem občnem zboru se je pa sprejela resolucija, katere stremi za tem, da naše Bolniško in podporno društvo, ki deluje že 88 let v popolno zadovoljnost svojih članov ohrani še nadalje svojo samostojnost. Ta resolucija je bila predložena v podpis tudi vsem drugim stanovskim organizacijam. Resolucijo je izročila širša deputacija, obstoječa iz zastopnikov našega društva in zastopnikov drugih trgovskih organizacij pokrajinski vladi v Ljubljani, katere jo je odposlala s priporočilom v Beograd. Ta deputacija pa se je podala tudi v Beograd, da pri ministrstvu za socialno politiko osebno intervenira. Zajedno pa so poslale naše stanovske organizacije raznih krajev Slovenije v Beograd odločen protest proti razpušitvi našega, že od leta 1835 obstoječega društva.

Kljub vsem intervencijam in protestom, pa prvotno nismo mogli doseči drugega, kot odgoditev likvidacije društva na 15. julija; vztrajalo se je pa še vedno odločno na tem, da moramo dne 1. aprila oddati svoje člane v zavarovanje Okrožni bolniški blagajni v Ljubljani. S tako rešitvijo pa nam ni bilo prav nič ustrezno. Intervenirali smo na novo. Dosegli smo, da se je čez nekoliko dni zaradi te zadeve zglasil v Ljubljani načelnik ministrstva za socialno politiko dr. Kuželj, s katerim se je že preje razgovarjala deputacija v Beogradu. Pozval je zastopnike našega društva na pokrajinsko vlado, kjer je obrazložil, da na samostojnost našega društva ni misliti, ker to nasprotuje statutu za osiguranje radnika. Njegova želja je, da se naša zadeva v okvirju statuta, kolikor mogoče ugodno reši.

Ker nas je zadnji občni zbor pooblaštil, da naj se v slučaju, če ne bi mogli doseči samostojnosti, stopimo v sliki z bolniško blagajno »Merkurja« v Zagrebu, smo dr. Kuželju predlagali, da naj se našemu društvu dovoli, da bi smelo poslovati kot podružnica bolniške blagajne »Merkurja« v Zagrebu. Obrazložil nam je, da ima ta blagajna doslej pravico poslovati le v Hrvatski in Slavoniji. Zaprošila je sicer pred meseci za razširjenje delovanja na celo državo, na kar pa ministrstvo za socialno politiko takrat ni pristalo. Skušal pa bo sedaj, da se to razširjenje bolniški blagajni »Merkurja« v Zagrebu dovoli, nakar bo tudi našim članom omogočeno pristopiti k tej blagajni. Do sedaj pa je obljubil odgoditi poslovanje in likvidacijo našega društva.

Da se zaradi teh stvari enotno

postopa, smo se takoj sestali z odposlanci bolniške blagajne »Merkurja« v Zagrebu ter se pri tej priliki tudi domenili glede prevzema našega članstva in nadaljnjega poslovanja. Pojasniti tudi moram, da prevzame ta blagajna le članstvo, vso imovino bolniškega oddelka pa mora oddati Središnjemu uradu za osiguranje radnika v Zagrebu, kamor je bolniška blagajna »Merkurja« v Zagrebu že sedaj oddajala svoje prebitke. Ta odredba pa ne zadene podporni zaklad, ki ostane še nadalje last društva. Do tega zaklada imajo seveda pravico le oni člani, ki so pristopili pred 1. julijem 1922 k našemu društvu.

Zaradi razširjenja delokroga bolniške blagajne »Merkurja« v Zagrebu in prevzema naših članov, se je vršila dne 23. aprila v Zagrebu ankeja, katere so se udeležili načelnik ministrstva dr. Kuželj in zastopniki Središnjega urada za osiguranje radnika v Zagrebu. Okružne bolniške blagajne v Zagrebu, Bolniške blagajne »Merkurja« v Zagrebu in zastopniki našega društva. G. načelnik dr. Kuželj je pri tej priliki izjavil, da je ministrstvo za socialno politiko v principu že privolil v razširjenje poslovanja bolniške blagajne »Merkurja« v Zagrebu in prevzema naših članov. Gle se le še za nekatere spremembe pravil te blagajne. Naše društvo pa mora sklicati izvanredni občni zbor, na katerem naj članstvo sklence, ali je za pristop k bolniški blagajni »Merkurja« v Zagrebu ali želi pristopiti k Okružni bolniški blagajni v Ljubljani.

Pri tej priliki je potreba nekoliko obrazložiti ustroj bolniške blagajne »Merkurja« v Zagrebu. Ta blagajna je prav tako podrejena Središnjemu uradu za osiguranje radnika v Zagrebu, kot Okružne bolniške blagajne in mora, kakor sem že prej omenil vse svoje prebitke izročiti Središnjemu uradu. Poslovati mora natančno po zakonu o osiguranju radnika in vsled tega tudi ne sme svojim članom nuditi večjih dajatev kot jih predpisuje zakon. Da pa bo našim članom omogočeno imeli v boleznih višje dajatve, kakor jih predvideva zakon, med katere je prištevati drugi razred javne bolnice, zdravnik špecialiste, in neomejeno izbiranje zdravnih, morajo prispevati posebni znesek, ki znaša sedaj 10 Din za člana mesečno. Iz tega zneska bode potem Trgovsko društvo »Merkurja« v Zagrebu krilo stroške za vse goraj navedene višje dajatve. Naše društvo se deslej, ker je bilo v likvidaciji teh predpisov ni točno držalo, če bi pa obstojali še nadalje, bi se pa moral prav tako podvreči zakonu o osiguranju radnika, kot bolniška blagajna »Merkurja« v Zagrebu.

V slučaju, da se člani danes izjavijo bolniški blagajni »Merkurja« v Zagrebu je na ta način zasigurano, da bodo imeli za nekoliko višje prispevke isle udobnosti, kot so jih bili vajeni dosedaj pri našem bolniškem in podpornem društvu. Če se pa izreče proti prikloplitvi, prevzame naše člane v najkrajšem času tukajšnja Okrožna bolniška blagajna.

Nato se je soglasno sklenilo, da pristopi naša bolniška blagajna h zagrebškemu »Merkurju«.

Pokusiti je treba

razne vrste testenin »PEKATETE«. Temu dišijo ene, drugemu druge, akoravno so izdelane vse iz enega testa.

Sedanost in bodočnost naše finančne uprave.

(Predavanje g. dr. K. Savnika, delegata min. financ v društvu »Soča« dne 19. maja 1923.)

(Nadaljevanje.)

Hierarhična in strokovna organizacija izhajata torej od dveh različnih kriterijev, ki jih je teoretično treba strogo ločiti, v praksi uprave je pa vsa umetnost organizatorja ta, da izrabivši oba, ustvari organično enoto. Stvar ni lahka in naj se nikjer ne preihiti, zlasti ker mnogo res izučiti še le skušnja. V prav posebni meri pa velja to, če v državi nastanejo nove razmere, ki se še niso ustalile. Uprava mora sicer slediti življenju in se mu znati v pravem trenutku prilagoditi, varuje naj se pa, da s prenašanjem in enostranskimi eksperimenti vseh itak že zadostnih težav prehodne dobe še ne poveča.

Sedaj pa mislim, da brez bojazni, da se ne bi razumeli, lahko preidem k predmetu. V bivši Avstriji je hierarhično veljala trostročnost sistema t. j. od najnižje stopnje, eksekutive, se je po neki srednji (vmesni) inštanca prišlo do vrha, do finančnega ministrstva. Prvo in zadnjo naravno najdemo povsod — ni pa bistvena druga, a bila je ravno karakteristična za avstrijski ustroj. Bila so to t. zv. finančna deželna oblastva, katerih območje se je krilo z deželnimi mejami in ki so se imenovala v večjih kronovinah finančna deželna ravnateljstva, v manjših pa finančni ravnateljstva. Na ozemlje sedanje Slovenije so posegala finančno deželno ravnateljstvo v Gradcu, in finančni ravnateljstvi v Ljubljani in Celovcu. Od Trsta, dragega nam Trsta, je tisto malo, kar nam je sploh oddal, vse priklopljeno Hrvatski! Finančnih ravnateljstev kot deželnih oblastev pa ni zamenjati s finančnimi okrajnimi ravnateljstvi, kakor je že pred prevratom obstojalo v Mariboru in kakor je je šele s prevra-

tom dobila tudi Ljubljana. Ta niso bila druga, ampak prva inštanca za izvestne, namreč indirektno davščine. V manjših kronovinah je te posle z večine — povsod tudi ne! — in tako tudi na bivšem Kranjskem opravljalo finančno deželno oblastvo samo ter bilo torej kot tako deloma tudi 1. stopnja. Kompetenca finančnega deželnega oblastva v Ljubljani se je ob prevratu raztegnila na vso Slovenijo. Ob ti priliki se je direkcija po starem avstr. vzorcu prekršila v deželno in iz te je pozneje nastala delegacija. Dalmatinsko deželno oblastvo, ki je poslovalo v Zadru, se je preselilo v Split in se sedaj tudi imenuje delegacija.

Vrhovni šefi finančnih deželnih oblastev so bili takratni namestniki ali dež. predsedniki, kakor je bil okrajni glavar predstojnik davčnega oblastva. To je dalo politični upravi mnogo možnosti, da se je na škodo stvari vmešavala v finance. Faktično je bilo odvisno le od energije in spretnosti finančnega ravnatelja, ali se je znal ubraniti nepoklicanih vplivov. Da smo s tem avstrijskim ostankom pomedli, je čisto v redu. V ostalem se sklicujem na zgornje opazke.

Finančna deželna oblastva so bila sicer avstrijske organizacije. Bila so v spornih zadevah finančnega značaja normalno druga in čim dalje v tem več slučajih tudi končna inštanca, le da so v nekaterih davčnih zadevah (pridobnina, dohodnina) in nekatere kazni) odločevala kolegialno, to je v pol voljenih, pol imenovanih komisijah. — Proti njih določbam je bila torej nadaljnja pritožba pravnim putem deloma mogoča le še na upravno sodišče, ne pa na ministrstvo. Po finančnih deželnih oblastvih se je vršilo redno nadziranje izvršilnih organov, v njihovih rokah je bilo neposredno vodstvo vsega poslovanja in imela so tudi v personalnih vprašanih zelo dalekosežen vpliv. Z eno besedo: bila so že bolj ekspozičure ministrstva in brez dvoma bi se bil ta njihov značaj, ki indicira decentralizacijo, še bolj razvil, da bi bilo prišlo do nameravane upravne reforme. Kljub ne mali moči fin. deželnih oblastev namreč — kar je zelo zanimivo — pritožbe niso hotele utihniti, da je ministrstvo še vedno preveč obremenjeno z malenkostmi in da radi tega preokorno posluje — mnenje, kateremu se moram na osnovi osebnih skušenj, vsaj za zadnja leta, ko se je legislativno delo začelo množiti, le pridružiti.

(Dalje prihodnjic.)

TRBOVELJSKI PREMOG IN DRVA
ima stalno v zalogi vsako množino

Družba „ILIRIJA“, Ljubljana
Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

Našemu Antonu je bilo malo do tega. Strastno se je vrgel na delo v pisarni. Takoj drugega jutra je potrkal na principalova vrata. Pripovedoval mu je o včerajšnjem dogodku pri gospe Baldereck in dostavil: »V to družbo ne bom šel več in vas prosim, da mi odpustite, ker sem izvrševal zadnji čas malomarno svoje dolžnosti, od danes naprej bom drugačen.«

»Nimam nikakega vzroka, da bi se pritoževal nad vami,« je prijazno odvrnil trgovec; »povejte mi vsoto, ki jo potrebujete, da uredite zopet svoje razmere.« Anton je potegnil iz žepa listek, na katerem si je vestno zabeležil svoj »Debēt,« gospod Schröter je poklical blagajnika, velel izplačati Antonu naznačeno vsoto ter mu jo zapisati v breme, in tako je bila tudi ta zadeva končana.

Prihodnjega dne je Fink dejal

Antonu: »Nepopisen vlis si napravil s svojim odhodom iz dvorane; starejši gospodje so dali tvojemu vedenju izvrstno izpričevalo.«

»Kdo na primer?« Fink mu je pripovedoval nato, kako se je izrazil gospod pl. Rothsattel, in se delal, kot bi nič ne bil opazil rudečice, ki je pri tem obšla Antonov obraz. »Zato bi bil storil pametnejše,« je nadaljeval, »če bi ne bil tako do skrajnosti gnal cele zadeve. Zakaj bi se izogibal cele družbe, ko pa so med njo nekateri, ki so te osebno vzljubili?«

»Ravnal sem tako,« je odgovoril Anton, »kot mi je narekoval moj razum; drugi, ki je starejši in bolj pozna svet, bi morebiti spretnejše izvedel celo stvar. Ne moreš pa se hudovali nad menoj, ker se ob tej priliki nisem ravnal po tvojem nasvetu.«

»Čudovito,« je razmišljal Fink, ko je šel po stopnjicah navzdol, »pri kakih priložnostih se učijo različni ljudje, uporabljati svojo voljo. Ta deček je čez noč postal samostojen in bo zdaj sigurno vse stvari, ki mu jih bo naložila usoda, mogel z lahko izpeljati.«

Za Antona, kakor tudi za njegovega prijatelja, je bilo dobro znamenje to, da ni imel ta dogodek nikakih posledic za njune odnose. Da, celo poglabili in izkristalizirali so se. Fink je imel odslej pred svojim mlajšim prijateljem večje spoštovanje, in Anton se je pričel gibati z večjo prostostjo in se navadil, da je tudi nasproti Finku znal pokazati svojo lastno voljo. Na ta način je dosegel polagoma tak uspeh, da je marsikdaj odvrnil Finka od kakega nepremišljenega čina in krotil njegovo razposajenost. Anton je izvrševal svoje dolžnosti v pisarni z največjo tankovestnostjo, njegova vna za delo je bila brezkončna, in njegova potrpežljivost in prijaznost napram tovarišem večja, kot kdaj poprej. Fink se je vsled tega navadil, ne da bi sam bil vedel kdaj, prihajati rednejše v službo in se točnejše držati delovnega časa. Le o enem predmetu ni nikoli govoril s svojim prijateljem, akoravno je vedel, da Anton neprestano misli nanj, namreč o mladi dami pri plesnih vajah, ki si je upala pokazati toliko srca in junaštva.

3.
Nikoli še niso na plemenitaševem posestvu tako v izobilju cvetele rožice, in nikoli tako veselo prepevali plički, kakor v tem polelju. Zimska sezona je združila rodbino z večino deželnega plemstva, in znanstva čajnih večerov in plesne dvorane so se zdaj nadalje razvijale pod sijanim nebom. Skoraj vedno so imeli v gradu obiske. Iz mesta je prihajala gospa pl. Baldereck z Evgenijo, a včasih sta se pojavila tudi Zernitz in Tönnchen, in s svojega posestva jim je delal večkratne obiske gospa Werner s svojim sinom in štirimi hčerkami; tudi še nekoliko drugih deklic je posečalo svojo prijateljico Leonoro. Dostikrat se je zdelo, da bo hiša premajhna, da bi sprejela vse došle goste. Po sobanah v gradu in po livadah okrog njega so tekale divne dekliske postave in uganjale svoje mladostne burke. Leonora jim je bila seveda vedno prvak in vodnik. Ostalo je v nji še vedno nekoliko originala, in mati je večkrat zmajala z glavo, kadar si je izmislila njena hčerkica kako drzno novost, ali kadar je z lepimi dekliskih ustnen padel zopet kak krepek izraz.

M. Savič:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

Ta cela znatna industrija pastrme in sušenja govejega mesa polagoma ponehava, čimbolj se širi vedno bolj pogosta uporaba svežega mesa po mestih in polagoma tudi na vaseh, razen pri Turkih in kolikor bolj se širi racionalen način živinoreje.

Specijaliteta je produkcija užiškega suhega mesa in slanine, takozvanih »užiških proizvodov«, ki se sedaj širi, ker se njih uporaba širi. Ti artikli se producirajo v Novi Varoši, Užicah in užiški okolici (kakor Ljubine, Kačer, Čajčina, Maček et. d.). Tudi v tem slučaju so producenti mešani, ki ki koljejo za lastno potrebo in prodajo pribitek in trgovci iz mest in iz vasi. Podlaga te izvršne kvalitete je odlična gorska živina, posebno način soljenja in namakanja v slani vodi, poseben način sušenja v hišah z lesenno streho in z odprtim ognjiščem sredi hiše. Ti industriji je treba posvetiti posebno pažnjo, da bi napredovala in da bi si ohranila dober glas, ki si ga je pridobila. Specijaliteta v Sloveniji so izvršne kranjske klobase iz svinjskega mesa, katere izdelujejo kmetje, obrtniki in industrijalci in o katerih bomo še pozneje govorili.

Klobasičarski obrt se od dne do dne bolj širi in sicer od severa naše države na jug in se bavi z izdelavo konsumnih, mesnih produktov, kakor šunk, salame, raznovrstnih dnevnih klobas, pariških in frankfurških klobasic, safalad, krvavih in jeternih klobas itd. Ta obrt izvršno napreduje. Glavni reprezentanti in učitelji te obrti v Srbiji in v Bosni so Čehi.

Industrijska produkcija mesnih izdelkov, kakor nasoljenega in prekajenega mesa in slanine, masli za izvoz, salame in drugih trajnih klobas obstoja v Srbiji, Vojvodini, Hrvaški in Slavoniji ter v Sloveniji. Crna gora, Dalmacija in Hercegovina ne rabijo svinj za izvoz in v svrhu predelave. Bosna pa izvažajo svoje prešiče na Hrvaško, v Slavonijo in v Slovenijo.

V Srbiji obstojajo klavnice za izdelavo mesnih izdelkov, v Beogradu, Mladenovcu, Veliki Plani, Jagodini in Kragujevcu. V Beogradu obratuje še od osnovanja moderne delniške klavnice A. Gaso & Komp., ki ima moderne naprave in je v stanju predelati dnevno 300 do 400 prešičev in ako je popolnoma zaposlen ima 180 delavcev, kakor v kampagnji 1920/21 in izdeluje: domače, milanske in neapeljske salame, okrog 176.000 kg, ki se po večini izdele, ki se izvažajo v Svico. 3. Okrog 330.000 kg masli in sicer za Češko, Nemčijo in Svico. 4. 150.000 kg soljenega suhega mesa in slanine, kakor na pr. soljene šunke, in suhe prešičeve šunke, pleč in prs s kostmi in brez kosti ter meso s slanino, ki se izvažajo v Francijo. 5. Pleča, slanina in prsa s kostmi in brez kosti, prešičeve četrtinke, slanina z mesom, suha, nasoljena, namočena v slani vodi za izvoz v Anglijo 1,115 tisoč kilogramov. 6. Slanina z mesom, prsa brez kosti in vratna slanina 420.000 kg za izvoz v Italijo. 7. Soljena slanina za Češko, 60.000 kg in manjše količine za druge države.

Gasoljeva tvrdka je odprla našim mesnim produktom pod v Francijo in Anglijo in nam zelo koristno služila v dobi carinske vojne z Avstrijo in v dobi balkanske vojne.

V Mladenovcu se nahaja klavnica Paje Jovanoviča, ki izdeluje vse zgoraj našete izdelke v manjših množinah. Velika klavnica g. Nastasa Pavloviča, katere instalacije so pokvarjene, porušene in raznešene, se ni obnovila, kar je velika škoda.

Lepo vrejene klavnice Scheusa in Schuhmacherja, ki so nemški podaniki so pod sekvestrom in ne obratujejo, kar je tudi velika škoda.

Klefischova klavnica v Jagodini obratuje in izdeluje letno okrog sto tisoč kg takozvane madžarske salame in okrog sto tisoč kg mortale, katero razproda deloma v tu-

zemstvu, deloma izvažajo v inozemstvo. Poleg tega izdeluje mast, slanino, slano meso in soljeno slanino in polnjene svinjske krače, jetrne klobase, suhe jezike, suhe pečeni-ce, suha rebra, suhe svinjske noge, ocvirke, bandjale, lovsko salamo in milo za pranje.

V Kragujevcu se nahaja konzervna tovarna S. V. Stevanović, ki izdeluje mesne konzerve, kakor paprikaš in sočivne konzerve z mesom v znanih množinah in je v stanju, da izdela devno do 20.000 konzerv. Ta tovarna je napravila v vojni dobi našemu vojaštvu velike usluge, ker je izdelovala zanj konzerve.

V Vojvodini se nahajajo eksportne klavnice, v Novem Sadu, Subotici, Vršču, Karlovem Selu, srbskem ltebeju, Monoštru in Ulmi.

V Novem Sadu imajo klavnice in tovarne za salame Brajce Lazarević. Oni izdelajo letno 10 do 15 vagonov salame, 30 do 40 vagonov nesoljene slanine, 60 vagonov svinjske masti, 20 do 30 vagonov osoljenega mesa, 5 do 10 vagonov raznih mesnih izdelkov in 5 do 7 vagonov mila. S svojimi inštalacijami bi bili v stanju izdelati petkrat toliko. Izdelke prodajajo v tu in inozemstvu. V tuzemstvu so prodali največ v Bosno, Dalmacijo, Srbijo in Slovenijo. V Novem Sadu izdeluje tudi Zadruga banka d. d. enake produkte. Istotam bo pričel g. D. Kovač z izdelavo mesnih konzerv, poleg dosedanje izdelave sadnih in sočivnih konzerv.

V Subotici obstoja delniška družba za klavnico za izvoz mesa, ki pridela letno 12.000 komadov prešičev na mast, slanino in meso ter zaposluje 8 do 10 strokovno izobraženih ljudi in 10 do 15 delavcev. V Vršču se nahaja tovarna salame g. Matije Matejića, ki izdela letno okrog 40.000 kg salame, okrog 70.000 kg nasoljene slanine in okrog 35.000 kg masti. Istotam je pričel izdelovati italijansko salamo g. Tangel in Bižon, v Karlovem Selu v Banatu se nahaja tovarna salame Herca in sinov, ki izdela letno okrog 30 vagonov salame, suhega mesa in masli. Od tega proda v Beogradu 25 %, ostalo v Srbiji, v Vojvodini, v Bosni, Hercegovini po 5 %, na Hrvaškem 10 %, v Sloveniji 30 % in v Dalmaciji 20 %. Iz Slovenije se prodaja blago dalje v inozemstvo.

V Srbskem ltebeju je pričel ročno izdelovati salame in ostale mesne izdelke v manjšem obsegu g. Novak Tovladijac. V Ulmu izdelujeta Brafa Ružička strojno 10.000 kg salame, dalje odgovarjajoče množine masli in slanine. Izdelke prodajajo v tuzemstvu.

(Dalje sledi.)

Izvoz in uvoz.

Uvoz žita v Ogrsko prepovedan. Ogrska je prepovedala mlinarskemu koncernu uvoz žita z molivacijo, da je dovolj žita doma na razpolago.

Uvoz sladkorja v Romunijo oproščen carine. Trgovsko ministrstvo je oprostilo one uvoznike, ki bodo slavili trgovskemu ministrstvu na razpolago uvožen sladkor po gotovih pogojenih cenah, uvozne carine na sladkor.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Lesna borza v Bratislavi se je otvorila dne 24. maja.

Industrija.

Madžarska industrija tkanine. Po izkazu Zveze madžarskih tekstilnih industrijalcev je otvorilo leta 1922 v Madžarski 43 tekstilnih tvornic obrate. Sedaj se vršijo pogajanja za osnovanje 10 novih obratov.

Denarstvo.

Obtok bankovcev v Češkoslovaški je nazadoval od 15. do 23. maja za 110 milijonov na 8887 milijonov Kč.

Promet papirnatega denarja v Italiji se je v drugi dekadi letošnjega aprila znižal za 400 milijonov lir. Koncem leta 1920. je imela Italija v prometu 19 milijard in 700 milijonov papirnatih lir, v drugi dekadi minulega aprila pa samo še 16.500 milijonov.

Pred izplačilom drugega obroka dolarskega posojila. V Beograd sta dospela gg. Seldon in Benar, zastopnika newyorške Blerove bančne skupine. Kakor se zaljuje, se bosla oba zastopnika pogajala s finančnim ministrom o modalitetah izplačila drugega obroka dolarskega posojila. Drugi obrok znaša kakor znano 10 milijonov dolarjev.

Pri Jadranski banki shranjene rentne knjižice naj se dvignejo. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja: Po zaprosilu Jadranske banke, podružnice v Ljubljani, oddelek za repatriacijo, z dne 23. maja 1923 se pozivljajo stranke, ki so svoj čas tej banki radi repatriacije oddale rentne knjižice pošlne hranilnice na Dunaju o vjcnem posojilu, a knjižic še niso dvignile, da jih dvignejo pri podružnici Jadranske banke v Ljubljani ali pa jih od nje pismeno zahtevajo. Za umrle lastnike naj prevzamejo knjižice ali jih pismeno zahtevajo njih dediči. Če zapuščinska obravnava še ni končana, naj pa dediči prijavijo knjižice zapuščinskemu sodišču, da jih to rekvirira od Jadranske banke.

Dobava, prodaja.

Dobava raznega materijala. Poštna direkcija v Ljubljani nujno potrebuje sledeče predmete: 6000 pol indigovanega papirja, 50 kg arab. gumija, 100 kilogramov plombnega metvoza, 50 tisoč sivih ovilkov (12x18,5 cm), 30.000 pol sivega ovojnega papirja, 20 poštnih rogov, 10 samokresov »Konštabularij«, 10 pljuvalnikov, 50 državnih zastav po 4 m dolge in 6 blagajn št. 0 in 1. — Interesenti naj stavijo s 3 Din kolokovane ponudbe z vzorci do 7 jun. t. l.

Dobava grafitu. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 9. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 30.000 kg grafitu. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Oddaja barvanja moslu. Dne 9. junija t. l. se bo vršila pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede oddaje barvanja železne konstrukcije mostu preko Donave pri Novem Sadu površina okoli 24.291 m². Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava perila. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 7. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave posteljnega in raznega drugega perila. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja broda »Vulkan«. Odelenje za mornarico v Zemunu sprejema do 8. junija t. l. ponudbe za nakup broda »Vulkan«, ki ga namerava imenovano odeljenje prodati. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava kuvert za denarne pošiljke. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 7. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 5000 kuvert za denarne pošiljke. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava orodja. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 8. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznega orodja za železniške delavce itd. Oglas, ki vsebuje splošne pogoje, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled; natančnejše podatke, zlasti tudi seznam orodja, pa je dobili usmeno ali pismeno pri ekonomu direkcije državnih železnic v Subotici.

Naznanila Trgovske zbornice.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani ima v torek dne 5. junija 1923 ob 15. uri v zborničnih prostorih redno javno sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Naznanilo predsedstva. 2. Poročilo o važnejših akcijah zbornice glede finančne uprave, davčne zakonodaje in gospodarskih uredb. 3. Zbornični račun za leto 1922. 4. Predlog, zadevajoč občno pridobitno. 5. Predlog, zadevajoč samostojne davščine. 6. Naša industrijska politika in industrija v Sloveniji. 7. Razvoj in program dodelave telefonskega omrežja v Sloveniji.

Razno.

Doslej še ne oddane obveznice predvojnih posojil bivše Avstro-Ogrske naj se pošljejo neposredno generalni direkciji državnih dolgov v Beogradu. V smislu razpisa generalne direkcije državnih dolgov v Beogradu D. br. 9167 z dne 18. maja 1923 se pozivajo vsi, ki svojih obveznic negaziranih predvojnih posojil bivše Avstro-Ogrske niso pravočasno oddali svojemu davčnemu uradu, da jih naknadno pošljejo neposredno generalni direkciji državnih dolgov v Beogradu.

Avstrijsko posojilo. Generalni komisarjal dr. Zimmermann se je na povabilo skupine Morgan in angleškega bančnega koncerna podal v London, da tam definitivno sklene pogajanja, tičočča se mednarodnega posojila za Avstrijo.

Ogrsko posojilo. Reperacijska komisija je izdala komunike, v katerem pojasnjuje, da zadeva mednarodnega posojila Madžarski še ni definitivno rešena in da so vsled tega vsa domnevanja o tej stvari brez podlage.

Zakon o naknadnih kreditih. Ministrski svet je sklenil, da se bo že na prihodnji seji pred vladnim delovnim programom predložil zakon o naknadnih kreditih, ki znašajo 1260 milijonov dinarjev.

Kongres nabavljajških zadrug. Savez nabavljajških zadrug je pozval vse nabavljajške zadruge v državi na kongres, ki se vrši od 20. do 26. junija v Ljubljani. Pri tej priliki se bode vršila vrsta predavanj o zadružništvu. Udeleženci kongresa imajo znižano vožnjo na državnih železnicah.

Dohodki trošarine in kolekovine v aprilu t. l. Dohodki od prodaje kolekovine za mesec april so znašali 47 milijonov 725.095.15 Din, od trošarine pa 43 milijonov 20.312.16 Din.

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza (29. t. m.) Pšenica baška ponudba 435; ječmen baški (64-65 kg) 1 vagon 285; oves baški, 2 vagona 285-287,5; turščica baška, 12 vagonov 255-257,5, baška 2% defektna, 1 vagon 252,5, baška na ladji Tisa, 30 vagonov 261,25, baška za junij 2-3% defektna, 10 vagonov 265; moka »0«, 1 vagon 650, »2« ponudba 612,5, »5« ponudba 550, »6« ponudba 500; olrobi baški v juženih vrečah ponudba 140, v papirnatih vrečah ponudba -135. Tendence nespremenjena.

Zagrebski žitni trg (29. t. m.) Postavno vojvodinska pošlaja notirajo: pšenica (76-77 kg) 430-440, turščica žolta 255-265, bela 290-300, defektna 160-245, rž (71-72 kg) 350-365, ječmen za pivovarne 300-325 za krmo 290-305, oves 290-295, fižol pisani 450-550, beli 400-450, moka »0« 660 do 690, »2« 635-665, »4« 615-640, za krmo 200-210, ržena 500-510, olrobi drobni 150-160, debeli 225-240. Tendence mirna, slaba.

ZALOGA PRI
I. C. KOTAR, Ljubljana.

VINOČET

tovarna

vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi

**: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristinega vina.**

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Galanterija

Devocionalije

Preselitev trgovine.

Anton Škof, Ernest Jevnikarjev nasl.

vljudno obvešča svoje cenj. odjemalce, da je svojo trgovino z Dunajske ceste št. 6 preselil

— Pred škofijo št. 16 —

in prosi tudi v novem lokalu obilnega obiska.

Pletenine

Klobučarske potrebščine

TONEJC & ROZMAN, MARIBOR.

Tomaževa žlindra, kalijeva sol, kajnit, koks za kovače ter livarne, bencin in ameriški petrolej vedno v zalogi.

Čilski soliter,
žveplo in modra galica.

Zdravilišče Rogaška Slatina

Sezona:

Maj — September.

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni.

Cene zmerne. - V pred- in po sezoni znatni popusti
Največja udobnost. - Zahtevajte prospekte

Ravnateljstvo zdravilišča.

Elektrotehnično podjetje

Leop. TRATNIK

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 25

Naprava kompletnih elektrarn za vsako napetost. — Zaloga raznih strojev, svetil, žarnic in inštalacijskega materiala. — Popravila elektromotorjev.

Naslov za brzojavke: Motor Ljubljana.

Načrte in proračune na zahtevo.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje,
moko

in deželne pridelke,
raznovrstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Priporočamo:

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
Najboljši živalni stroji v vseh opremah Gritzner, Kaiser, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme. Na veliko in malo!

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić in drug
— Ljubljana —
Bohoričeva ulica 24

Franc Erjavec

pri „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino
in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

preje Hammerschmidt (Mühlisen)
nasproti križanske cerkve.

AVTO: MATERIAL
VSAKO-VRSTNI
KROGLJIČNA:
LEŽIŠČA
SPECIJALITETE
NOVOSTI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. BK.

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa popravila in voznja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi Jugo-Avto, d. z. o. z. v Ljubljani.

Underwood najboljši ameriški pisalni stroj sedanjosti!

Opalograph

razmnoževalni aparat, razmnožuje strojno in ročno pisavo potem neizrabljive steklene plošče.

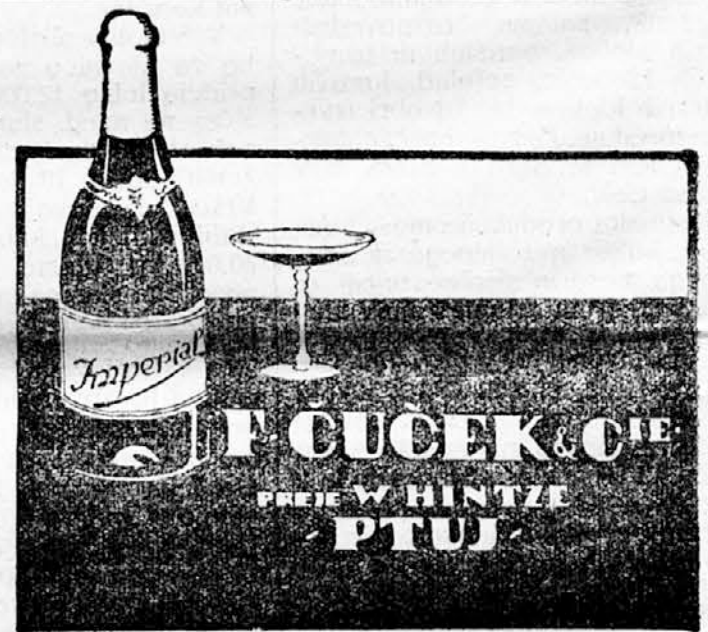
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.

Moderno vrejena popravilnica vseh pisal. strojev.

Udeležba

pri dobro vpeljani trgovini, industrijskem podjetju ali slično. Razpoložljiv kapital 1 do 2 milijona kron. — Ponudbe pod „Sigurnost“ na uprav. „Trgovskega lista“.

Originalno, zajamčeno pristno ERENYI DIANA francosko žganje

male steklenice, zaboji po 100 steklenic
srednje steklenice, zaboji po 50 steklenic
velike steklenice, zaboji po 25 steklenic

po originalnih tovarniških cenah, originalni tovarniški popust — je stalno na zalogi pri

FRANC GULDA — MARIBOR.

„JUGOEKSIM“

EKSPORT TRGOVSKA DRUŽBA IMPORT
VEKOSLAV PELC IN DRUGOVI
V LJUBLJANI, VEGOVA UL. 8

TRGOVINA S SPECERIJSKIM, KOLONIJALNIM, MATERIALNIM BLAGOM, DEŽELNIMI IN POLJSKIMI PRIDELKI IN IZDELKI, MLEVSKIMI IZDELKI, LESOM IN LESNIMI IZDELKI TER MANUFAKTURO NA DEBELO

Na veliko in malo!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rince, podloge (belgier), nadalje potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukanec, vezene, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Pristopajte kot član k društvu

TRGOVSKA AKADEMIJA!